

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1

з навчальної дисципліни «Математичне моделювання фізичних процесів та прикладні програми»

Виконати наступні завдання згідно з номером свого варіанту. Надіслати відповідні m-файли зі своїм кодом. Оформити та надіслати протокол (аналогічно протоколам лабораторних робіт). Назва файлу протоколу повинна складатися з прізвища (кирилицею) та аббревіатури МКРІ (наприклад, БондаренкоМКРІ).

1.

1) Обчислити значення виразу $2\pi(3-7i) + \ln(\sqrt{5+6i})e^{-1-i}$. Знайти дійсну та уявну частини, а також модуль і аргумент отриманого результату.

2) Побудувати графік функції $y(x)$, заданої параметрично: $x = 4e^{-0.05t} \sin t$, $y = 0.2e^{-0.1t} \sin 2t$, $t \in [0, 100]$, крок=0.1, на площині та у просторі.

2.

1) Обчислити значення виразу $3 \sin(Aba) \cos(2(aA)-5b)$, де $a = (0.3 \ 5 \ 1)$,

$$b = \begin{pmatrix} 7 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix}, A = \begin{pmatrix} -2.1 & -0.5 & 1 \\ -\sqrt{2} & 3 & -\sin \frac{\pi}{6} \\ -6 & 7 & 2 \end{pmatrix}.$$

2) Створити файл сценарію, за допомогою якого спостерігаємо рух точки протягом 10 секунд: в одному підвікні графічного вікна – на площині, у другому підвікні – у просторі. Координати точки змінюються за законом $x(t) = \frac{\sin t}{t+1}$, $y(t) = \frac{\cos t}{t+1}$.

3.

1) Згенерувати та вивести масив, що складається зі 100 цілих випадкових чисел, кожне з яких перебуває в інтервалі від 1 до 10. Визначити кількість елементів масиву, що дорівнюють 10.

2) Створити файл сценарію, графічно порівнюючий в одному вікні (підвікна розмістити вертикально) такі функції: 1) $f(x) = e^{-0.1x} \sin^2 x$ та $g(x) = e^{-0.2x} \sin^2 x$ на відрізку $[-2\pi, 2\pi]$; 2) $f(x) = x^{-3}$ і $g(x) = 1000 * (x+0.5)^{-4}$. Включити до заголовків підвікон рівняння порівнюваних функцій. Які особливості порівняння функцій у 2-му випадку?

4.

1) Згенерувати та вивести масив з 10 випадкових цілих чисел, кожне з яких перебуває в інтервалі від 0 до 10. Знайти суму трьох максимальних елементів масиву. Замінити всі парні елементи масиву нулями та вивести новий масив.

2) Створити функцію, за допомогою якої спостерігаємо рух точки протягом 20 секунд: в одному підвікні графічного вікна – на площині, у другому підвікні – у просторі. Координати точки змінюються за законом $x = 4e^{-0.05t} \sin t$, $y = 0.2e^{-0.1t} \sin 2t$.

5.

1) Згенерувати та вивести масив з 10 випадкових цілих чисел, розташованих в інтервалі від 0 до 50, і знайти його локальні мінімуми, тобто елементи масиву, менші, ніж елементи, розташовані праворуч і ліворуч від них.

2) Побудувати в різних підвікнах одного графічного вікна графіки функції $z(x, y) = 4 \sin 2\pi x \cdot \cos 1.5\pi y \cdot (1-x)^2 \cdot y \cdot (1-y)$ у прямокутній області визначення $x \in [-1, 1]$, $y \in [0, 1]$ у вигляді сітчастої (каркасної) та суцільної поверхонь, а також двовимірних і тривимірних ліній рівня. Назви функцій, застосованих для побудови графіків, включити до заголовків вікон.

6.

1) Не користуючись операторами циклу, побудувати в одному вікні 8 синусоїд з різною амплітудою. Взяти x від 0 до 100 з кроком π .

2) Введіть у діалоговому режимі число, що відповідає поточному року. Підрахуйте скільки разів у двійковому записі цього числа зустрічаються 0 та 1. Замініть місця 0 та 1 і переведіть отримане нове двійкове число у десяткову систему. Виводити проміжні результати.

7.

1) Побудувати графік підінтегральної функції в палітрі `jet` і обчислити значення інтегралу
$$I = \int_0^1 \int_0^\pi (e^x \sin y + e^{-x} \cos y) dx dy$$
 з точністю 10^{-10} . Виміряти тривалість обчислювальної процедури.

Як прискорити обчислювальну процедуру? Порівняйте тривалості первинної та прискореної процедур.

2) Розкласти на множники чисельник і знаменник раціонального виразу $\frac{x^4 + x^3 - 4x^2 - 4x}{x^3 + x^2 - x - 1}$.

8.

1) За допомогою спеціальних функцій MatLab заповнити масив таким чином:

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & \dots & 10 \\ 11 & 12 & \dots & 20 \\ 21 & 22 & \dots & 30 \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ 91 & 92 & \dots & 100 \end{pmatrix}.$$

2) Побудувати лінії рівня функції $z = \cos \pi x^2 + \cos \pi y^2$ і знайти її локальний мінімум з точністю 10^{-7} .

9.

1) За допомогою спеціальних функцій MatLab заповнити масив 5×5 нулями і одиницями в шаховому порядку. Виводити проміжні результати.

2) Розв'язати систему рівнянь
$$\begin{cases} y = x^2 - 2x + 0.5 \\ x^2 + 4y^2 = 4 \end{cases}$$
. Перевірити розв'язок. Побудувати графіки

вказаних функцій на відрізку $[-3;3]$, користуючись засобами візуалізації символічних функцій. Змінити вигляд отриманих графіків, використовуючи діалоговий редактор графіки (нанести заголовок, легенду, встановити різну товщину ліній графіків).

10.

1) Кожній літері можна однозначно зіставити її номер у відповідному кодуванні. Додавши до цього номеру якесь ціле число, наприклад, одиницю, ми отримаємо код іншого символу. Виконання такої операції над усіма літерами дозволяє зашифрувати текст. Розшифрування полягає у проведенні зворотного зсуву. Подібний спосіб шифрування відомий з глибокої давнини і має назву коду Цезаря. Написати функцію, яка за допомогою засобів MatLab шифрує кодом Цезаря будь-яку фразу та розшифровує отриманий результат.

2) Побудувати в різних підвікнах одного графічного вікна графік функції $z(x, y) = 4 \sin 2\pi x \cdot \cos 1.5\pi y \cdot (1-x)^2 \cdot y \cdot (1-y)$ у вигляді сітчастої поверхні та ліній рівня і знайти її локальний мінімум для $x \in [-1,1]$, $y \in [0,1]$, з точністю 10^{-6} .

11.

1) Побудувати графік функції $y = \cos x - x^2 \sin x$ та дослідити її на відрізьку $[-4, 4]$.

2) Обчислити у символьному вигляді значення виразу $\arctan \frac{2x^2 - 1}{2x^2 + 1}$ при $x = \sqrt{2}$. Вивести отриманий результат у вигляді числа зі ста значущими цифрами. Виводити проміжні результати.

12.

1) Вивести в одне графічне вікно графіки функції f та дотичної до неї в заданій точці x_0 . Графік функції зобразити жирною лінією. Точку дотику позначити маркером і вивести її координати. Для побудови графіка функції генерувати вектор значень аргументу й отримати вектор відповідних числових значень символічної функції. Як границі відрізьку $[a; b]$, на якому виводяться графіки функції й дотичної до неї, обрати точки, віддалені на 2 праворуч і ліворуч від заданої. Розв'язати дану задачу для $f = x^2 + 2x - 2$, $x_0 = 1$. Вивести заголовок.

2) Одиничний куб розміщений у першому октанті з однією вершиною на початку координат. Послідовно повертаємо куб на кут $\pi/3$ навколо осі x , потім (отриманий образ) – осі y та осі z . Побудувати кожний з чотирьох кубів в окремому графічному підвікні одного графічного вікна. Розфарбувати грані одного з кубів різними кольорами.

13.

1) Написати функцію, яка будує магічний квадрат розміру n -го порядку, замінює елементи головної діагоналі вектором, складеним з найбільших елементів кожного з рядків матриці квадрату, та в отриманому масиві замінює нулями елементи з найменшим і найбільшим значеннями. Виводити проміжні результати. Перевірити роботу функції для різних n .

2) Побудувати в різних підвікнах одного графічного вікна графік функції $f(x, y) = \sin(3\pi x) \sin(3\pi y) e^{-x^2 - y^2}$ у вигляді сітчастої поверхні та ліній рівня і знайти всі її локальні мінімуми на площині $x, y \in [0, 1]$ з точністю 10^{-5} .

14.

1) Знайдіть суму 1-го, 4-го, 9-го, 16-го, 25-го, 36-го, 49-го, 64-го та 81-го елементів масиву, що складається з 100 цілих випадкових чисел, кожне з яких перебуває в інтервалі від 2 до 22. Виводити проміжні результати.

2) Одиничний куб розміщений у першому октанті з однією вершиною на початку координат. Спочатку повертаємо куб на кут $\pi/6$ навколо осі x , потім повертаємо цей образ на кут $\pi/4$ навколо осі z . Побудувати кожний з трьох образів в окремому графічному підвікні одного графічного вікна.

15.

1) Написати функцію, що будує вектор обвідних елементів магічного квадрату n -го порядку.

Наприклад, якщо $n=3$, то магічний квадрат має вигляд $\begin{pmatrix} 8 & 1 & 6 \\ 3 & 5 & 7 \\ 4 & 9 & 2 \end{pmatrix}$, а вектор його обвідних елементів

$(8 \ 1 \ 6 \ 7 \ 2 \ 9 \ 4 \ 3)$. Продемонструвати роботу функції для різних n .

2) Вивести в одне графічне вікно графіки функції f та дотичної до неї в заданій точці x_0 . Графік функції зобразити жирною лінією. Точку дотику позначити маркером-кружком. Для побудови графіку функції генерувати вектор значень аргументу й отримати вектор відповідних числових значень символічної функції. Як границі відрізьку $[a; b]$, на якому виводяться графіки функції й дотичної до неї, обрати точки, віддалені на одиницю праворуч і ліворуч від заданої. Розв'язати дану задачу для $f = x^2 \cos(x)$, $x_0 = 2$.

16.

- 1) Обчислити $p = \left(1 - \frac{1}{2^2}\right) \left(1 - \frac{1}{3^2}\right) \cdots \left(1 - \frac{1}{n^2}\right)$ для $n=100$, не користуючись операторами циклу.

2) Тетраедр з вершинами в точках $(0;0;0)$, $(1;0;0)$, $(0;1;0)$ та $(0;0;1)$ спочатку повертають на кут 0.15 радіан навколо осі y , потім – на кут 1.5 радіан навколо осі z і на кут 2.7 радіан навколо осі x . Побудуйте кожний з чотирьох образів в окремому графічному підвікні одного графічного вікна.

17.

- 1) Написати функцію, яка для довільного масиву з n елементів обчислює середні арифметичне

$$\left(a = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i \right), \quad \text{геометричне} \quad \left(g = \sqrt[n]{x_1 x_2 \cdots x_n} \right), \quad \text{гармонічне} \quad \left(h = \frac{n}{\sum_{i=1}^n \frac{1}{x_i}} \right) \text{ та } \quad \text{квадратичне}$$

$$\left(s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n x_i^2}{n}} \right).$$

Користуватися спеціальними функціями MatLab. Перевірити роботу програми для масиву $[4, 5, 1, 2, 9, 4, 8, 3, 2]$.

- 2) Розв'язати систему рівнянь $\begin{cases} 3x^2 + 2y - 4 = 0 \\ 2x + 2y - 3 = 0 \end{cases}$. Перевірити розв'язок. Побудувати графіки

вказаних функцій на відрізку $[-2;2]$, користуючись засобами візуалізації символічних функцій. Позначити осі координат, вивести заголовок.

18.

- 1) Лемніската Бернуллі може бути задана як неявно $(x^2 + y^2)^2 = x^2 - y^2$, так і параметрично $x = \frac{\cos t}{1 + \sin^2 t}$, $y = \frac{\sin t \cos t}{1 + \sin^2 t}$, при $t \in [-\pi, \pi]$. Побудуйте лемніскату, скориставшись обома способами завдання, та виведіть результати в різні підвікна графічного вікна, відповідно позначивши.

- 2) Розв'язати систему рівнянь $\begin{cases} 2x - 4 \cos(y) = 0 \\ 4x \sin(y) = 0 \end{cases}$. Перевірити розв'язок.

19.

- 1) Обчислити значення виразів: $2 + \frac{100}{5^2}$, $1.7e^{\sqrt{7}} + \ln \left| \frac{3}{8} \operatorname{tg}(\cos(0.3\pi) - e^2 \sqrt[3]{\arcsin(0.12)}) \right|$, $\cos(5e^{x-y}) - \frac{y \sin(5x)}{\sqrt{x^2 + x^4 + \ln|y - \pi|}}$ при $x = 5.12$, $y = \frac{-1}{3}$.

- 2) Знайти значення функцій $f(x) = \int_a^b \frac{x^3 + 1}{x - 1} dx$ та $g(x, y) = \int_c^d \int_a^b y \sin x dx dy$. Побудувати графіки підінтегральних функцій, користуючись засобами візуалізації символічних функцій.

20.

1) Заповнити й вивести на екран структуру, що містить інформацію про вас у такому вигляді: прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, група, екзаменаційні оцінки за останній семестр. Знайти середній бал успішності. Видалити зі структури по батькові та рік народження і вивести отриману структуру на екран.

2) Вивести графік функції $y = \cos(x)$ та оберненої до неї функції на відрізку $[-3\pi; 3\pi]$ (не використовуючи для останньої відповідної формули, а лише за допомогою графічної функції MatLab). Вивести легенду.

21.

1) Масив містить 16 літер – П, Е, А, П, Н, І, Д, Д, Е, Е, М, М, І, І, Я, Я. Вивести слово, утворене літерами з парними індексами, і слово, утворене літерами з непарними індексами, не користуючись операторами циклу.

2) Розв'язати систему рівнянь
$$\begin{cases} y = x^2 - 2x + 0.5 \\ x^2 + 4y^2 = 4 \end{cases}$$
. Перевірити розв'язок. Побудувати графіки

вказаних функцій на відрізку $[-3; 3]$, користуючись засобами візуалізації символічних функцій. Змінити вигляд отриманих графіків, використовуючи діалоговий редактор графіки (нанести заголовок, легенду, встановити різну товщину ліній графіків).

22.

1) Функція $y = \frac{x}{1 - \cos(5x)}$ має розриви другого роду. Побудувати графік цієї функції за допомогою різних графічних функцій.

2) Розв'язати систему рівнянь
$$\begin{cases} x = \frac{y - x^3 + 3x^2 + 3x}{7} \\ y = \frac{y^2 + 2y - x - 2}{2} \end{cases}$$
 аналітично і графічно (за допомогою

засобів візуалізації символічних функцій). Змінити вигляд отриманих графіків, використовуючи діалоговий редактор графіки (нанести координатні осі, заголовок, легенду, встановити різну товщину ліній графіків).